

Folketingets Sundhedsudvalg
Foretræde

Forslag til fremtidig organisering af behandling af sager om erstatning for tandskader

2023.10.05

/ KKR

Indledning

Tandlægeforeningens administration af Tandskadeerstatningen har ført til en del uro om ordningen.¹
Tandlægeforeningens administration af Tandskadeerstatningen har ført til:

- at regionerne og en gruppe klinkejere har indgivet stævning ved domstolene om tilbagebetaling af uberettigede opkrævninger for udgifter til administration og erstatning,
- at regionerne er ophørt med automatisk at overføre en andel af klinkejerens tilskudshonorar som betaling for tandlægeforeningens erstatning for skader under 10.000 kr.

Der er derfor grund til at afsøge andre muligheder for en organisering af tandskadeerstatningen.

PTO, ATO og Dansk Tandsundhed, som er en brancheforening under Dansk Erhverv, repræsenterer den samlede tandlægebranche og handler på grundlag af mandat fra bestyrelser og medlemmer.

De tre foreninger repræsenterer den samlede branche og vi vil ved mødet med Sundhedsudvalget redegøre for:

- baggrunden for den uro, der er om tandskadeerstatningen
- forslag til løsning som garanterer patienter og tandlæger en uvildig sagsbehandling

Det er for patienter og for tandlægebranchen vigtigt, at der kommer ro om ordningen, og at patienter og tandlæger bliver sikret uvildig sagsbehandling.

Der er nedenfor en kort redegørelse om baggrunden for tandskadeerstatningen og de tre foreningers forslag.

Kent Kristensen
Adm. direktør PTO

Mads Ravndrup Thomsen
Sekretariatschef Dansk Tandsundhed

Lars Holsaae
Direktør ATO

¹ Berlingske, BT og AvisenDanmark har afdækket, hvordan Tandlægeforeningen uretmæssigt har opkrævet regionerne for udgifter til administration. BT 2022.06.13, Cordelia Weber, Andreas F. R. Wentoft; Avisen Danmark, Mikkel Vie Jensen og Mathias Overgaard, hhv. d. 2022.09.08, 2022.09.15, 2022.09.24.

1. Baggrund

Tandlægeforeningen administrerer Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning. Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning administrerer den offentlige ordning om erstatning for tandskader over 10.000 kr. samtidig med, at foreningen har deres egen frivillige ordning for tandskader under 10.000 kr. Tandlægeforeningen modtager og oplyser sager om tandskader og videresender herefter sagerne til Tryk Forsikring. Tryk Forsikring træffer afgørelse i sager om tandskader henlagt til Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning, herunder i sager om tandskader over 10.000 kr. omfattet af den offentlige erstatningsordning og i sager, hvor erstatningsbeløbet ligger mellem 1.000 og 10.000 kr. Erstatning for de sidstnævnte skader er omfattet af Tandlægeforeningens egen ordning, som er en frivillig og ikke lovpligtig ordning for tandskader under 10.000 kr.

Regionernes andel af udgifterne

Udgifterne til erstatningsudbetalingerne over 10.000 kr. afholdes af regionerne. Tandlægeforeningen afholder alle udgifter til administration. Det skyldes, at tandlægeklinikerne er kompenseret for regionens andel af udgifterne via en forhøjelse af det offentlige tilskud til tandlægeydelser. I svar til Folketingets Sundhedsudvalg skriver den daværende sundhedsminister om baggrunden for at pålægge klinikerne administrationsudgifterne, at klinikerne ved forsikringsordningens etablering i 1990 er kompenseret for udgifterne i forbindelse med en forhøjelse af det offentlige sygesikringstilskud. Tilskuddet er videreført lige siden.

Der er uenighed mellem Tandlægeforeningen og regionerne om fordelingen af udgifterne til administration.

Klinikerens andel af udgifterne

Tandlægeklinikerens betaling til den frivillige erstatning for tandskader under 10.000 kr. er frem til juli 2022 sket ved, at Tandlægeforeningen en gang om året har indberettet den procentsats, som klinikerne skal have fratrukket i det tilskudshonorar, som klinikken ellers skulle have haft udbetalt. Regionerne har én gang om måneden overført en procentdel af klinikerens tilskudsomsætning til Tandlægeforeningen som klinikerens betaling for tandskadeerstatningen. Klinikerens andel af udgifterne fastsættes en gang årligt efter regnskabsårets afslutning som en procentsats af klinikkens bruttoomsætning fratrukket de løbende konto indbetalinger. Regionerne ophørte med de automatiske overførsler juli 2022, da disse ikke er hjemlede.

Der er uenighed mellem Tandlægeforeningen og klinikerne om fordelingen af udgifterne til administration og erstatning.

2. Konsekvenser af den nuværende ordning

Der er flere uhensigtsmæssige følgevirkninger af den nuværende ordning, hvor en privat operatør administrerer en ordning for tandskader for sine egne medlemmer.

PTO, ATO og Dansk Tandsundhed har på møde med Sundhedsministeriet peget på:

- at den nuværende ordning savner habilitet og at det for patienter og for ikke-medlemmer giver anledning til usikkerhed om afgørelsernes uvildighed,
- at den manglende uvildighed skaber grobund for kritik af afgørelserne,
- at den nuværende ordning ikke er transparent, og at ordningen har vist sig ikke at fungere, idet der verserer to retssager om administrationen af ordningen.

ATO peger på, at foreningen i flere i høringsvar til Sundhedsministeriet har tilkendegivet, at den nuværende ordning burde udfases, og at foreningen gerne så administrationen af ordningen flyttet til Patienterstatningen.

PTO og Dansk Tandsundhed peger på, at klinikejerne i flere år forkert er oplyst om, at ordningen for skader under 10.000 kr. er lovpligtig. Dansk Tandsundhed peger videre på, at Tandlægeforeningen over flere år har forsøgt, at få Sundhedsministeriet til at indføre en hjemmel til, at Tandlægeforeningen kan indføre en obligatorisk ordning. Dansk Tandsundhed peger videre på, at den nuværende ordning er fra en tid, hvor eksklusivbestemmelser ikke var ulovlige. En fortsættelse af den nuværende ordning vil derfor efter Dansk Tandsundheds opfattelse være et tilbageskridt, da den fastholder eller ligefrem udbygger eksklusivitet for Tandlægeforeningen. En fortsættelse af den nuværende ordning betragtes af Dansk Tandsundhed, som en videreførelse af en forældet model, som risikerer at medføre et lovgivningsbestemt krav om medlemskab af en bestemt forening. Det vil, efter Dansk Tandsundheds opfattelse, være et tilbageskridt, som ikke burde finde sted efter ophævelsen af eksklusivbestemmelserne i 2006.

3. Forslag

De tre foreninger foreslår, at sager om tandskader flyttes til Patienterstatningen, der behandler sager om erstatning for tandskader på det øvrige sundhedsområde. Der er i forslaget lagt vægt på erfaringerne med den nuværende ordning. Der lægges således vægt på:

- at patienter og tandlæger sikres en uvildig sagsbehandling, og at sagsbehandlingen skal være enkel og overskuelig
- at der er én instans som træffer afgørelse i alle sager
- at der ikke sker en sammenblanding mellem økonomien i den lovbestemte offentlige og den frivillige privat finansierede erstatningsordning

Uvildig sagsbehandling

Kompetencen til at træffe afgørelse i sager om tandskader er i bekendtgørelse 494/2018 henlagt til Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning. Tandlægeforeningen træffer således afgørelse om patienters ret til erstatning i sager om deres egne medlemmer.

Der er i forslagene taget hensyn til, at afgørelserne bør træffes af en uvildig instans. PTO, Dansk Tandsundhed og ATO foreslår, at sager om erstatning for tandskader henlægges til Patienterstatningen som uvildig institution fri af økonomiske interesser og medlemsinteresser. PTO, Dansk Tandsundhed og ATO peger på, at det giver anledning til bekymring af blandt medlemmerne, at afgørelserne træffes af en forening, som de ikke er medlem af.

Ét erstatningssystem

Sager om tandskader behandles i dag i to systemer. Sager om tandskader på sygehus, i privat praksis for tandtekniker og i tandplejeklinik hører under Patienterstatningen. Sager om tandskader i privat tandlægepraksis, i den kommunale tandpleje, regionstandplejen, universiteterne, kriminalforsorgen og forsvaret hører under Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning. Det giver anledning til flere problemstillinger, idet der er en gruppe af patienter, hvor den samme sag skal afgøres i Patienterstatningen og Tandskadeerstatningen. Det gælder patienter, der har pådraget sig en tandskade på sygehus, og som har været i behandling i privat tandlægepraksis. Tilsvarende gælder for patienter, der hos en privat praktiserende tandlæge pådrager sig en skade i forbindelse med en behandling udført af en tandplejer eller

tandtekniker, der som indlejr behandler under eget ydernummer. Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning behandler sager om erstatning for privat tandlægepraksis og Patienterstatningen sager om tandskader i klink for tandplejer og tandtekniker.

Der er i forslagene taget hensyn til, at der er et behov for at samle sagerne om tandskader og at styrke de juridiske og faglige kompetencer i den nuværende ordning. PTO, Dansk Tandsundhed og ATO foreslår på den baggrund, at sager om tandskader henlægges til Patienterstatningen, således der er én indgang til erstatningssystemet. Ankenævnet for Patienterstatning fungerer som ankeinstans for alle sager om tandskader. Flytningen af opgaverne til Patienterstatningen kan ske uden lovændring, idet der i lovgivningen er hjemmel til en sådan opgaveflytning. Henlægges sagerne i privat tandlægepraksis ikke til Patienterstatningen foreslår ATO støttet af PTO og Dansk Tandsundhed, at sager om erstatning i den kommunale tandpleje, regionstandplejen, universiteterne, kriminalforsorgen og forsvaret henlægges til Patienterstatningen.

Ingen sammenblanding mellem økonomien i den offentlige og den privat finansierede ordning

En ordning, hvor en privat operatør mod betaling løser opgaver for det offentlige og samtidig udbyder de samme ydelser på et privat marked indebærer en risiko for at komme i konflikt med statsstøtterejerne.

Der er i forslagene taget hensyn til, at der ikke kan rejses tvivl om adskillelse af økonomien i den offentlige og den privat finansierede ordning.

PTO, ATO og Dansk Tandsundhed foreslår derfor, at sager om tandskader henlægges til Patienterstatningen, der er fri for økonomiske interesser og medlemsinteresser.

4. Patienterstatningsmodellen

Det foreslås på den baggrund, at kompetencen til at træffe afgørelse i alle sager om tandskader flyttes til Patienterstatningen. Patientskadeerstatningen behandler sager om erstatning på alle øvrige sundhedsområder. Den eneste undtagelse er sager om tandskader. I modellen foreslås indført en forsikringspligt for alle autoriserede tandlæger i privat tandlægepraksis for skader under 10.000 kr. ned til 1.000 kr. Dette ud fra et hensyn til, at der er et stort politisk ønske om ikke at forringe patienternes retsstilling. Det foreslås i modellen, at Patienterstatningen udbetaler erstatningerne, og for skader under 10.000 kr. opkræves beløbet hos det forsikringsselskab, hvor tandlægen har tegnet sin forsikring. PTO, Dansk Tandsundhed og ATO ville, forudsat der er et politisk opbakning hertil, fortrække en model, hvor reglerne var harmoniseret, så de var ens for alle patienter.

Modellen forudsætter:

- at sager om tandskader i privat tandlægepraksis, kommunale tandpleje, universiteterne, regionstandplejen, kriminalforsorgen og forsvaret henlægges til Patienterstatningen.
- at der i klage- og erstatningsloven for tandlæger i privat praksis som praktiserer med offentligt tilskud indføres en pligt til at tegne en forsikring for skader under 10.000 kr. ned til 1.000 kr., og at der for privatpraktiserende tandlæger, der praktiserer uden offentligt tilskud indføres en forsikringspligt for tandskader uanset erstatningsbeløb.
- at regionerne modregner udgifterne til administration i den samlede økonomiske ramme for tilskud til tandlægeydelser for de tandlæger, der praktiserer med offentligt tilskud. Udgifter til erstatning af sager over 10.000 kr. opkræves direkte hos regionerne for de tandlæger, der praktiserer med offentligt tilskud, medens udgifter til administration og erstatning for skader begået af tandlæger, der praktiserer

uden offentligt tilskud og udgifter til erstatning for skader under 10.000 kr. opkræves hos det forsikringselskab, hvor klinikerne er forsikret.

- at Ankenævnet for Patienterstatning fungerer som ankeinstans for sager om tandskader.

Bilag: 1 - Tandlægeforeningens ønske om en lovpligtig ordning

Der er i bilaget linket til dokumenter, hvor Tandlægeforeningen til Sundhedsministeriet har oplyst, at de ikke har hjemmel i lovgivningen til at opkræve klinikerne for udgifterne til Tandlægeforeningen frivillige ordning for tandskader under 10.000 kr. eller beder om at få ordningen gjort lovpligtig.

2018: 18. juni

I referat fra møde med Tandlægeforeningen/Tandlæge Tryghed og sundhedsministeriet: "Tandlægeforeningen gjorde samtidig opmærksom på, at de ikke havde mulighed for at opkræve beløbet mellem 1.000-10.000 kr. [...], idet de ikke har hjemmel hertil."

https://static.s123-cdn-static-d.com/uploads/2073904/normal_63578127700b4.pdf

Tandlægeforeningen gjorde samtidig opmærksom på, at de ikke have mulighed for at opkræve beløbet mellem 1.000 – 10.000 kroner hos disse tandlæger, idet de ikke har hjemmel her til.

2019: 20. august

I mail fra Tandlæge Trygheds direktør Mette Heegaard til Sundhedsministeriet: "Jeg glemte lige i går at få med, at der bør tilføjes [...], at Tandlægeforeningen kan lave en obligatorisk brancheløsning for alle privatpraktiserende tandlæger, uanset foreningsmedlemskab."

https://static.s123-cdn-static-d.com/uploads/2073904/normal_6357814c68b2c.pdf

Jeg glemte lige i går at få med, at der bør tilføjes følgende 2 forhold, som vi drøftede et passende sted i aftalen:

1. Ved næste lovændring af KEL tilføjes, at Tandlægeforeningen kan uddelegere kompetencen til at træffe afgørelse til et forsikringsselskab
2. Ved næste lovændring af KEL tilføjes, at Tandlægeforeningen kan lave en obligatorisk brancheløsning for alle privatpraktiserende tandlæger, uanset foreningsmedlemskab.

2020: 12. august

I mail fra Tandlægeforeningens fmd. Susanne Kleist til Sundhedsministeriet: "Der [er] en relativ stor gruppe af tandlæger, som ikke har bidraget [...] Vi skal derfor atter anmode om, at der hurtigst muligt skabes lovhjemmel for at Tandlægeforeningen kan etablere en obligatorisk brancheløsning [...]"

https://static.s123-cdn-static-d.com/uploads/2073904/normal_635781157e8cb.pdf

Vi skal derfor atter anmode om, at der hurtigst muligt skabes lovhjemmel for at Tandlægeforeningen kan etablere en obligatorisk brancheløsning, så en tilfældig forskelsbehandling af patienterne kan undgås.

2021: 17. juni

I mail fra Tandlæge Trygheds direktør Mette Heegaard til Sundhedsministeriet: "I fortsættelse af tidligere drøftelser [...] imødeses tilvejebringelse af lovhjemmel for at Tandlægeforeningen kan etablere en obligatorisk brancheløsning [...]"

https://static.s123-cdn-static-d.com/uploads/2073904/normal_6357815baa664.pdf

I fortsættelse af tidligere drøftelser med Dorthe Søndergaard og Mette Touborg Heydenreich, imødeses tilvejebringelse af lovhjemmel for at Tandlægeforeningen kan etablere en obligatorisk brancheløsning samt hjemmel til at uddelegere sagsbehandlingen og afgørelserne til et forsikringselskab. Der henvises bl.a. til brev fra Tandlægeforeningen til Sundhedsministeriet af den 12.8.2020.

Bilag: 2 - Tandskadeerstatningen i tal

Tabel 1: Praksisforsikringen i tal

	2017	2018	2019	2020	2021
Klinikejerens indbetalinger via regionerne ¹	48.301.156	37.663.000	31.101.000	26.145.000 ²	15.044.000
Indbetalt fra regionerne for administration ³	805.000	712.000	18.252.000 ⁴	23.535.000	19.878.700
Praksisforsikringens egenkapital	117.707.746	136.575.000	145.774.000	191.718.000	191.742.000

Noter:

Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning hører under Tandlægeforeningens Praksisforsikring. I tabellen er klinikejerens og regionernes indbetalinger til tandskadeerstatningen opgjort på grundlag af årsregnskaberne for Tandlægeforeningens Praksisforsikring.

¹. Indtægterne fra årsregnskaberne 2017-2021 for Tandlægeforeningens praksisforsikring.

². Klinikejerne får i 2021 tilbagebetalt en andel af deres indbetalinger. I 2021 regnskabet er indbetalingerne for 2020 opgjort til 26.145.000 kr.

³. Posteret som administrationsbidrag fra offentlige myndigheder.

⁴. Regionernes indbetalinger for 2019 er efterposteret i 2020 regnskabet.

Tabel 2: Antal sager fordelt på områder

	2019	2020	2021
Privatpraksis	1845	1558	1729
Kommunal tandpleje	122	111	92
Regionstandpleje	2	1	5
Tandlægeskoler	8	12	4
Kriminalforsorgen	1	0	3
Forsvaret	1	1	0
Udenfor loven	4	1	4
I alt antal sager	1983	1684	1837

Tandskadeankenævnet	372	328	287
---------------------	-----	-----	-----

Kilde: Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning, årsberetning 2021, s. 10 og antal sager i årsrapporterne for Tandskadeankenævnet for 2021 i tabel 1.

Tabel 3: Erstatningsudbetalinger

	2019		2020		2021	
	antal	udbetalt	antal	udbetalt	antal	udbetalt
> 10.000	625	26.435.214	645	27.321.189	608	35.368.732
1.000-10.000	606	2.888.864	624	2.971.825	954	3.925.064
Kommunale tandpleje	15	314.354	23	439.234	29	730.062
Tandlægeskoler	6	291.550	6	339.340	17	638.873
Regionstandplejen	2	172.004	1	15.631	2	48.552
Kriminalforsorgen						
> 10.000	2	30.000	0	0	0	0
1.000-10.000	1	3.000	0	0	0	0
Forsvaret						
> 10.000	1	72.346	0	0	0	0
1.000-10.000	0	0	0	0	0	0
Færøerne	2	104.138	2	125.625	3	30.146

Kilde: Årsrapporterne 2019-2022, figur 5.

Tabel 4: Patienterstatningen pris pr. sag

	2019	2020	2021
Pris pr. sag	11.977	13.655	12.414

Kilde: Årsrapporterne 2019-2022 for Patienterstatningen

Tabel 5: Tandskadeerstatningen pris pr. sag (inkl. ankenævnet)

	2019	2020	2021
Pris pr. sag	13.000	13.250	13.700

Kilde: Årsrapporterne 2019-2022, oplyst i forordet for beretningerne.

De oplyste tal stemmer ikke med indbetalingerne fra regioner og klinkejere og antallet af behandlede sager.

Tabel 6: Tandskadeerstatningen pris pr. sag i Tandskadeankenævnet

	2019	2020	2021
Administrationsudgifter	5.822.000	6.397.000	6.154.000
Antal sager i Tandskadeankenævnet	372	328	287
Administration pr. sag.	15.651	19.503	21.443

Kilde: Administrationsudgifterne findes i årsregnskaberne 2019-2021 for Tandlægeforeningens praksisforsikring, Antal sager i årsrapporterne for Tandskadeankenævnet for 2021 i tabel 1.